

دوستانه ترین رفتار با محیط زیست در مقوله پسماند، تولید کمتر زباله است

تولید زباله در زندگی روزمره آدمی امری اجتناب ناپذیر است که با افزایش جمعیت و گسترش دائمی شهرها، نیاز انسان به مواد مصرفی روز به روز بیشتر شده و زیاد شدن مواد مصرفی موجب افزایش پسماندها می شود در نهایت وارد محیط زیست می گردد. در گذشته تا زمانیکه شهرها بدین صورت گسترش پیدا نکرده بودند میزان استفاده مردم از کالاها، مواد مصرفی و در کل نحوه زندگی با امروز متفاوت بود اما در حال حاضر همانطور که شیوه معشیت انسانها تغییر پیدا نموده الگوی مصرف آنان نیز متفاوت شده و این تغییر در انواع زباله های شهری نیز دیده می شود. همه روزه هزاران تن زباله در شهرهای مختلف کشور تولید می شود که در صورت عدم جمع آوری و دفع مواد زائد منجر به اشاعه بیماری های مختلفی می شود. مسئولان محلی برای کاهش میزان دور ریزی مواد در جایگاه های دفن زباله تحت فشار فزاینده ای هستند. تا ابتدای قرن بیستم بیشتر زباله ها شامل مواد آلی و طبیعی و تجزیه پذیر بوده است ولی با شروع اکتشافات و اختراعات جدید، به ویژه از زمان جنگ جهانی دوم به این سو، بسیاری از مواد مورد استفاده در وسایل و لوازم تولیدی، از مواد مصنوعی همچون نایلون، پلاستیک، لاستیک مصنوعی و سایر محصولات شیمیایی تجزیه ناپذیر ساخته شدند که برای هزاران سال در طبیعت باقی می ماندند و باعث انباشتگی پسماند و آلودگی محیط زیست می شوند. علاوه بر این استفاده از فلزات سمی مانند جیوه و سرب و مواد خطرناکی مانند آزبست در تولیدات صنعتی، نیاز به مدیریت علمی پسماند را بیش از پیش آشکار ساخت. امروزه حجم انبوه زباله ای که روزانه در شهرها و مناطق مسکونی تولید می شود به چند روش دفع می شود. مدیران شهری در تمام کشورهای جهان در وهله نخست افراد جامعه را به «تولید کمتر زباله» تشویق می کنند. در سلسله مراتب مدیریت جامع پسماند در امر مدیریت پسماند شهری، بالاترین جایگاه متعلق به کاهش تولید زباله است. به طراحی، تولید، عرضه و استفاده از محصولات به نحوی که باعث کاهش کمیت و سمیت زائدات حاصله شود، کاهش تولید گفته می شود که تنها اقدامی است که جنبه پیشگیرانه دارد. جمع آوری پسماندهای شهری بیشترین فعالیت خدمات شهری را به خود اختصاص می دهد. مدیریت پسماند با مشارکت مردمی مسلماً موفقیت آمیزتر خواهد بود و هزینه کمتری برای جمع آوری و پردازش زباله و پسماند پرداخته خواهد شد. تولید زباله آسیب های زیست محیطی فراوانی در بردارد و اگر شهروندان در این زمینه انگیزه کافی داشته

باشند قطعاً نسبت به کاهش تولید زباله تلاش می کنند.

می توان گفت یکی از مهمترین فعالیتهایی که هر شهروند در راستای حفظ محیط زیست و انجام «وظایف شهروندی» می تواند انجام دهد توجه به دو مقوله «تولید کمتر زباله» و «بازیافت مواد» است. ماباید تمام سعی مان را برای تولید زباله ی کمتر انجام دهیم، اما چه طور و چگونه؟ مردم نقش تعیین کننده ای در مدیریت پسماند دارند و اگر زباله هایشان را در خانه تفکیک کنند و در ساعت مقرر به مخازن جمع آوری بریزند می توانند بهترین مشارکت را در مدیریت جمع آوری زباله داشته باشند مردم با انجام چه اقدام می توانند موثرترین مشارکت را در امر مدیریت پسماند داشته باشند از جمله اینکه تلاش کنند زباله کمتری تولید کنند و به اندازه کافی خریداری و مصرف نمایند تا زباله زیاد تولید نشود اقدام بعدی این است که زباله ها را تفکیک کنند و اقدام آخر این است که رطوبت زباله ها گرفته شود برای رسیدن به این هدف شهروندان بایستی از وسایل و کالاهای «یک بار مصرف» کمتر استفاده کنند و با خرید کالاهای با دوام و تعمیر وسایلی که هنوز قابلیت استفاده دارند از ذخایر ارزشمند مواد اولیه جهان محافظت نمایند. برای حمل اجناسی که می خرید یک کیف مخصوص ببرید و پس از خرید لوازم موردنیاز همه را درون این کیف قرار دهید و از قرار دادن لوازم خریداری شده درون کیسه های جداگانه بپرهیزید. بیشتر، غذاهای خانگی میل کنید. یکی از مهم ترین راه های تولید زباله، مصرف مداوم غذاهای آماده بیرون است که درون ظروف یکبار مصرف و انواع کاغذها و با بسته های مختلف عرضه می شوند. در محل کار برای نوشیدن آب، لیوان مخصوص داشته باشید تا مجبور نباشید هر بار از لیوان یکبار مصرف استفاده کنید. از باتری های قابل شارژ استفاده کنید. بدین ترتیب پسماند کمتری نیز تولید می شود.

علیرضا صفاری

کارشناس برنامه ریزی